

AUTORI ȘI CĂRȚI ARGEȘENE, 2002

SILVESTRU VOINESCU*

Istoricului Florian Tucă i-a ieșit de sub tipar cea de a 60-a carte. La sfârșitul anului 2002, Editura „Europa Nova” din București a scos de sub tipar volumul de 350 de pagini *Români în Europa și în lume. Mărturii pentru eternitate*. Apărută sub auspiciile Fundației „General Ștefan Gușă”, cartea poartă semnăturile a doi cunoscuți istorici militari: colonel (r) dr. Cristache Gheorghe și general (r) dr. Florian Tucă. Numele celor doi istorici constituie un gir pentru orice carte scoasă de ei, dar volumul de care ne ocupăm mai poartă un gir - și încă unul de mare rezonanță istorică - pe acela al regretatului academician Ștefan Pascu.

Această carte, așa cum a fost gândită și realizată, este un unicat în literatura noastră istorică și umple în mod nesperat un gol ce nu putea fi acoperit în nici un fel. Au trecut câteva decenii până a fost posibilă apariția sa, timp în care autorii, odată cu scrierea altor cărți, și-au adunat materialul necesar pentru întocmirea acestuia. Au trebuit cercetate un număr mare de ziare și reviste de specialitate, cărți, arhive militare, acte de stare civilă și multe alte surse pe care autorii, probabil, și le-au fișat de-a lungul anilor. Nu este, cred, lipsit de interes să mai spun, și aici, că istoricul Florian Tucă a creat în istoriografia românească o adevărată literatură a monumentelor militare și a însemnelor memoriale, domeniu în care a scris mult, singur sau în colaborare.

În sfârșit, pentru documentarea acestei cărți, autorii au călătorit în țările vecine, sau chiar mai îndepărtate, unde se află monumente ridicate în memoria ostașilor români care și-au jertfit viața sau chiar cimitire românești în care se află un număr impresionant de eroi. Faptul acesta ne îndreptățește să credem că au fost nevoiți să poarte o corespondență, uneori susținută cu ambasadele noastre sau cu servicii specializate din unele ministere ale apărării naționale. Cartea este sugestiv ilustrată, deși este evident faptul că în cele mai multe cazuri fotografii au fost autorii însuși.

După ce în primul capitol, de 268 de pagini, autorii se ocupă de peste 125 de monumente și însemne memoriale, în capitolul II vor fi prezentate „Cimitire ale eroilor români de pe teritoriile altor țări”. E un capitol cutremurător. Autorii au strâns în evidențele lor aproape 95000 de eroi români cărora le putrezesc oasele prin țări străine, la care trebuie să mai adăugăm câteva zeci de mii pentru care s-au ridicat monumente, unii dintre ei aflându-se în gropi comune, în sfârșit, așa cum o spun și autorii, în știință de cauză, câte mii de eroi români nu vor fi mai zăcând neștiuți de nimeni?! Și dacă la toate acestea vom adăuga jertfele oștilor lui Mircea, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel

* Biblioteca Județeană Argeș.

Mare și Mihai Viteazul care au oprit cu piepturile lor puhoiul turcesc ce vroia să înghită Europa, atunci poți să nu te întrebi unde e obrazul acestei Europe care ne pune azi să așteptăm la rând și ne trimite cohorte de târgoveți civilizatori“?

La sfârșit, cartea are și un al treilea capitol intitulat „Cimitire, monumente și alte însemne memoriale aparținând altor state, aflate pe teritoriul României“.

Cimitirele cu cei mai mulți eroi străini aflați pe teritoriul țării noastre sunt cele germane și rusești, pentru că mulți ostași ai acestor țări au căzut pe pământul nostru. Aici își dorm somnul de veci și câteva sute de ostași francezi care au luptat alături de ostașii noștri în primul război mondial, când trupele germane și austro-ungare ne ocupaseră cea mai mare parte din țară. Cimitirele acestor eroi sunt bine îngrijite și se bucură de tot respectul pe care îl merită.

Personal am citit această carte cu un mare interes, și, așa cum spuneam la început, am aflat o mare cantitate de informații pe care numai aici le-am putut găsi.

Voi încheia acest articol cu afirmația din titlu. Este pentru a 60-a oară când istoricul Florian Tucă - doctor în istorie și general în rezervă, laureat al Academiei Române - își pune semnătura pe o carte. A scris multe cărți singur și tot atât de multe în colaborare. Au mii de pagini tipărite care se citesc cu interes și foarte adesea cu emoție.

Dându-i Cezarului ce este al Cezarului, trebuie să recunoaștem, cu mândrie chiar, că Argeșul zilelor noastre dă spiritului românesc încă un mare scriitor, de data aceasta un scriitor militar care ne lipsea din palmares și căruia trebuie să-i adresăm întreaga noastră grațitudine.

Să trăiți Domnule General!

*

* *

O nouă monografie satească apărută recent în județul nostru. Județul Argeș are o veche și interesantă tradiție în domeniul monografiilor de localități și de instituții. Afirmația aceasta se bazează atât pe numărul mare al unor astfel de lucrări cât și pe vechimea unora dintre ele. La ora actuală sunt tipărite peste 50 de monografii de localități, pe primul loc aflându-se *Istoria Câmpulungului...*, apărută în două volume în anii 1855 și 1856, opera lui Constantin Aricescu. Este în același timp și prima monografie a unui oraș din România (Țara Românească).

Nu putem să nu semnalăm aici că trei din cele patru monografii întocmite de preotul Ioan Răuțescu - pentru Dragoslavele, în 1937, Topoloveni, în 1939, și pentru Câmpulung, în 1943, au fost premiate de Academia Română.

Răspunzând unui apel făcut de ministrul de interne, Vasile Lascăr, pentru întocmirea de monografii satești, în județul Argeș au apărut în 1904, două monografii, cea a comunei Priboieni, întocmită de Rădulescu-Codin, și cea a comunei Mozăceni, întocmită de preotul Ioan Musicescu. Cunoscând aceste două monografii care au apărut în 1904 și care răspundeau unui chestionar întocmit de numitul minister, ne vom putea da seama cât de mult au evoluat cunoștințele întocmirii unei monografii, mai ales după anul 1930, după ce apar îndrumările în materie ale unor cărturari cum au fost Dimitrie Gusti, H. H. Sthal, care publică, în 1934, *Tehnica monografiei sociologice* și N. A. Constantinescu, care la rândul lui publică, în 1935, *Planul unei monografii de istorie locală*, în anul 1937 H. H. Sthal a publicat lucrarea *Monografia unui sat. Cum se alcătuiește spre folosul Căminului Cultural*. Prefața acestei lucrări a fost scrisă de Dimitrie Gusti.

Ne explicăm acum cu ușurință cum a reușit preotul Ioan Răuțescu să realizeze trei monografii de o asemenea valoare. Trebuie să mai precizăm că a fost un istoric pasionat și un paleograf de excepție.

La monografia istorică a Topolovenilor, prefata a fost scrisă de Ion Mihalache, renumitul politician, care se vede că era la curent cu opiniile autorizate privind monografia unei localități. „Cunoașterea trecutului, spunea el, înseamnă cunoașterea de sine; cine ești, ce reprezinți, ce poți, ce nevoi ai, ce năzuinți, ce posibilități. Nu poți pași spre viitor cu toată siguranța dacă nu știi de unde vii, pe unde ai mers, ce bagaje porți cu tine, ce puteri îți stau la îndemână“.

Monografiile preotului Răuțescu au însemnat un adevărat ghid pentru mulți dintre cei care s-au încumetat să realizeze astfel de lucrări pentru localitățile lor. Printre acestea, o serie sunt deosebit de valoroase și-mi face plăcere să semnez câteva: *Comuna Corbi și locuitorii săi...* de Constantin Rădulescu-Codin, în 1922. (De precizat că această comună va mai avea două monografii), *Mușătești...* de învățător emerit N. Gh. Teodorescu, *Rucăr* de prof. dr. Gh. Pămuță, *Colibași* de col. farmacist Săvulescu, *Berevoiești* de prof. univ. Hera, *Davidesti* de prof. Ion Băcanu, *Bofești* de prof. Constantin și Niculina Dinu, împreună cu fiica lor, prof. Elena Stănescu, *Bascov*, ediția II, de învățătorii cu gr. I Sevastița Găiseanu și Sever Moiceanu, *Teiu* de prof. Vasile Fălcescu și altele.

La data de 7 septembrie 2002 a fost lansată la Căminul Cultural *Monografia satului Bădești*, aparținând comunei Pietroșani, cu prilejul împlinirii a 650 de ani, din 1352, când este pentru prima dată atestat documentar. Autorul monografiei, prof. ing. Eugeniu Drăgușanu a făcut cercetări de profunzime a îndelungatei istorii a satului muscelan încărcat de evenimente și tradiții, iar în ultimele două secole, de oameni de ispravă și instituții.

Istoria satului este legată de istoria Mănăstirii Negru Vodă din Câmpulung, care îi și facilitează apariția atât de timpurie în documentele scrise. A fost inițial sat domnesc, cu care Nicolae Alexandru Basarab Voievod a dăruit ctitoria sa și a părintelui său, făcând ca Bădeștii să rămână sat mănăstiresc de-a lungul întregului ev mediu românesc.

Autorul monografiei urmărește evoluția așezării muscelene de-a lungul celor 650 de ani, cu suișurile și coborășurile sale, dar având întotdeauna în față documentul pe care și-a bazat cercetarea.

Monografia domnului Drăgușanu oferă în cea mai mare parte a sa o lectură pasionantă. Personal, am citit cartea cu mare plăcere. Am constatat și câteva scăpări de corectură. Bunăoară: la pagina 30, se spune despre Grigore Tocilescu „A fost istoric și arheolog, **epigramist** și folclorist român“. La aceeași pagină însă se face precizarea că Tocilescu este „considerat întemeietorul epigrafiei românești“. Alte câteva scăpări de corectură, de felul celei de mai sus, nu pot știrbi cu nimic valoarea lucrării ale cărei merite sunt evidente.

Monografia satului Bădești are totuși un capitol care trebuia să lipsească: „Glosar“. Ar fi fost nevoie de acest capitol dacă el ar fi explicat niște cuvinte locale, necunoscute în afara zonei. Dar noi găsim în acest glosar: „Alba Iulia, Antonescu Ion, Austro-Ungaria, Ion I. C. Brătianu, Călinescu Armand, Decebal, Etiopia, Iorga Nicolae“... până și „Manciuria“.

Toate aceste denumiri de localități, oameni sau țări, trebuie căutate în

dicționarele de specialitate sau enciclopedice, nu în glosarul unei monografii sătești. Parcurgând acest glosar, am avut și o surpriză: cuvântul „Arhieru” este explicat așa cum îl explică și *Dicționarul explicativ al limbii române* adică „Denumire generală dată gradelor superioare ale clerului”.

Păi nu este așa... Dar nu-mi pot îngădui să lămuresc lucrurile aici.

Eliminându-se „Glosarul”, monografia satului Bădești este o lucrare meritorie, pentru care autorul ei, prof. ing. Eugeniu Drăgușanu, trebuie să primească toată lauda. Intelectualii și tineretul din Pietroșani pot fi mândri că unul din satele componente ale comunei lor are o astfel de monografie.